Autor Guste Santini
Četvrtak, 01 Studeni 2001 22:45

Dan kada se posvećujemo našim najbližim, posebno naših precima, čiji smo izdanci, u svakom pogledu, hoćeš nećeš, budi razmišljanja o prošlom vremenu i našem ponašanju u tom i takvom vremenu. "Poštuj starije i tebe će mlađi" tek je jedna od niza narodnih izreka koje tako puno poručuje nama mlađima nasljednicima nših predaka.

Intergeneracijski odnos nalazi svoje mjesto u ekonomskoj politici posebno istaknuto u politici javnog duga. Stalno je prisutna dilema da li i u kojoj mjeri se možemo zadužuivati danas čije će anuitete plaćati naši nasljednici. Ekonomska teorija nije dala konačne odgovore.

Jednaka se dilema može postaviti i za buduće generacije kao uostalom i za nas same u kojoj mjeri imamo pravo prodavati prethodno kumulirano bogatsvo. Postavlja se pitanje da li su nam pređi ostavili tu imovinu (nacionalno bogatstvo) da je uživamo ili samo da je čuvamo budućim generacijama. Pitanja su, govoreći u terminima ekonomske teorije i ekonomske politike, blago rečeno, složeni. Postoje mišljenja da svaka generacija vrši optimalnu restrukturaciju nacionalnog bogatskva i time se odgovorno odnosi prema budućim generacijama i tako se na primjeren način zahvaljuje prethodnim generacijama za učinjene napore, odnosno akumuliranu štednju koja je rezultirala povećanjem nacionalnog bogatstva.

Zemlje u tranziciji posebno su suočene sa ozbiljnom odgovornošću prema budućim generacijama. Nije svejedno na koji način je prodano/"rasprodano" državno odnosno društveno vlasništvo. Slovenija je jedan uspješan primjer. Češka i Poljska se također smatraju uspješnim primjerima privatizacije društvenog odnosno državnog vlasništva.
Nama se ocjena ne čini nespornom. Ako ima mjesta takvim razmišljanjima što je tek sa hrvatskim slučajem. Poznato je da je Hrvatska bila razvijeniji dio prethodne Jugoslavije. Jedanko je tako poznata izvozna orjentacija hrvatske privrede u prethodnoj Jugoslaviji. Od svega nije ostalo gotovo ništa. Učinkovitost hrvatskog gospodarstva, bez obzira na ratne strahote, je blago rečeno diskutabilna. Većina ekonomista smatra, što osobno podržavam, nedostatnom.

Poneki ekonomisti, među kojima imam i vodećih ekonomskih imena, osporavali su privatizaciju nacionalnog bogatstva. Na žalost bili su u pravu što sam javno prezentirao svojim radovima..

Ono što je zabrinjavajuće, danas, je nastavak započete politike prethodne vlasti. Malo ili nimalo se ne razmišlja što će biti kada se proda obiteljsko srebro. Investicije iz inozemstva su tek dio cjelokupne priče i nikako nisu dostatne da se dinamirzira izmjena privredne strukture. Problemi se usložnjavaju.

Prema tome, jasno je da nismo bili ovlašteni, niti smo to mogli biti, privatizirati - rasprodati nacionalno bogatsvo (koje je bilo temelj mirovinskog osiguranja uvećanog za međugeneracijsku solidarnost). Porazni rezultati će se morati godinama sanirati. Kada se vrijeme dinamizira kao što je to u uvjetima Treće tehnološke revolucije, tada su zaostaci teško, ako su uopće, nadoknadivi.

U tom smislu **valja sugerirati postojećoj vlasti što znači: Predsjedniku države, Predsjedniku Sabora i Predsjedniku Vlade da sustavno i odlučno dijagnosticiraju**

postojeće stanje i da, temeljem dijagnoze, odlučno razmotre razvojne šanse koje će nam vrlo brzo biti ponuđene. Hrvatska je dio svijeta i samo kao takva može nadoknaditi ogromne propuste i ispraviti velike greške iz nedavne prošlosti kada je rječ o privatizaciji. Vjerujući u mudrost vodstva hrvatske zemlje zahvaljujem se našim precima što su nam omogućili da samostalno promišljamo svoju budućnost. Ispravan put znači najučinkovitiji način zahvale za njihove žrtve koje su date za mogućnosti koje mi danas imamo. Propuštanje šansi znači nezahvalnost prema našim precima i neodgovornost prema našoj djeci koji će nastaviti put gdje mi stanemo. Na nama je da odradimo svoj dio posla.